

Onderwerpen uit de Westzaanse geschiedenis

Grote Kerk

De Grote Kerk werd rond de eeuwwisseling eveneens verfraaid. In 1997 verrijkte de Stichting Kok-Voogt de kerk met een tegeltableau uit de 18de eeuw. Het tableau, met een voorstelling van de Intocht in Jeruzalem, had ooit deel uitgemaakt van een tegel-schouw in het historische pand Kerkbuurt 9. In het begin van de jaren '70 was het tableau echter door de toenmalige eigenaar verkocht aan een verzamelaar. De stichting slaagde erin de voorstelling terug te kopen.

De Grote Kerk.

Het schilderwerk in het kerkinterieur werd vernieuwd in 2005. De wanden waren altijd wit geweest. Nu werden het plafond en de gebogen wanden achter de vier pilaren okergeel overgeschilderd.

Ook het monumentale orgel kreeg aandacht. Een restauratie van het inwendige waarbij de oorspronkelijke toestand uit 1866 zoveel mogelijk werd hersteld vond plaats in 2002 door de firma Elbertse, nadat eerder al voorbereidend werk was uitgevoerd door de firma Klop uit Garderen. Een uitbreiding met een zelfstandig pedaal werd in 2008 verzorgd door de firma Nijsse. De pijpen van de nieuwe registers vonden een plaats in een nieuwe kast achter het bestaande instrument.

Zuidervermaning

Naast het rechthuis en de Grote kerk was de Zuidervermaning het derde grote historische gebouw dat rond de eeuwwisseling onder handen werd genomen. Nieuwe kleuren voor het interieur stonden daarbij voorop (1995). Was het interieur bij een vorige restauratie stemmig grijs-groen geworden, nu kwam een levendig achttiende-eeuws okergeel ervoor in de plaats. Het orgel (1778) werd eveneens in 1995 gerestaureerd door de firma Flentrop. Daarbij werd de oorspronkelijke toestand in ere hersteld, inclusief de luiken die de orgelkast ooit omlijstten. In 2018 voerde de in dat jaar aangetreden nieuwe eigenaar

Winters plaatje van de Zuidervermaning

van de Zuidervermaning, Stadsherstel Amsterdam, een grondige vernieuwing van de fundering door.

Staatsbosbeheer

De natuurgebieden rondom Westzaan lagen er in de jaren '80 nog net zo bij als twintig jaar eerder. Voor veel geld waren ze destijds aangekocht. Industrie, insteekhavens en woningbouw zouden de aankoop winstgevend maken. Nu waren de weilanden voor de gemeente vooral een financiële zorg. De waarde van de grond als natuurgebied was veel lager dan de prijs die men ervoor had neergelegd. Uiteindelijk werden de aankopen overgedragen aan Staatsbosbeheer (1984). Het verschil werd afgeboekt.

door WILLEM TIP/deel 71
beeld: Digitale Beeldbank

Informatiebord in het Guisveld.

Voor het toezicht en het onderhoud vestigde Staatsbosbeheer een beheerboerderij aan de Middel. Langs de vaarwegen in het veld verschenen borden met aanwijzingen: Welkom in het Westzijderveld. Welkom in De Reef. Vrije toegang op het water. Niet harder varen dan 6 km per uur. Er kwamen kanoroutes, picknickplaatsen, een trailerhelling, kano-overdraagplaatsen en vogelkijkschermen. Gaandeweg werd het gebied ook opengelegd voor wandelaars en natuurliefhebbers. Wandelroutes verschenen. Een eerste wandeling begon achter het station in Wormerveer en liep door het Guisveld. Een tweede, meer avontuurlijke route voerde als 'riettoppad' dwars door het Euverenweggebied ten westen van de Middel (2010). Dit pad voerde over verhoogde steigers en bruggen en bood uitzicht op een ruig natuurgebied met hoog opgaande begroeiing (Beuikers (red), 2012, p 539-585).

Langs de oostrand van het Westzijderveld legde men een wandel- en fietspad aan, het Westerwindpad (2005). Het streven was nog om de groensingel achter Westerkoog naar het zuiden door te trekken. Die zou daar kunnen zorgen voor een mooie overgang tussen de 'harde' stedelijke bebouwing van Westerwatering en het natuurgebied. Overwegingen van kosten en faunabeheer hielden de uitvoering echter voorlopig tegen. Het gras rond het zuidelijke deel van het Westerwindpad deed tot zolang dienst als hondenuitlaatplek.

Het toenemende gebruik van het Westzijderveld voor ontspanning had vanzelfsprekend zijn keerzijde. Jongeren in snelle motorbootjes maakten van de brede waterwegen graag gebruik voor hun snelheidswedstrijden. De golfslag berokkende schade aan oevers, dammen en rietkragen. Schadelijk waren de wedstrijden ook voor de watervogels langs de kant. De eieren en het jonge broedsel spoelden met de golven onherroepelijk het water in. Waarschuwendes artikelen in De Wessaner, huis-aan-huisbrieven van Staatsbosbeheer en boetes hielpen alleen zolang er toezicht was. Niet 's avonds en 's nachts. Eind 2020 kondigde de gemeente daarom een vergunningenstelsel aan. Alle snelle motorboten wachtte een verplicht kenteken.